

Enhedslistens årsmøde 2016 - Den udeblevne vision

Skrevet af: **Niels Frølich** | Offentliggjort: 15. juni 2016

Enhedslisten har netop holdt sit årsmøde. Den store historie var, at Enhedslisten nu stiller selvstændigt op til EU-parlamentsvalget i 2019. Dermed har partiet taget det endelige skridt og stiller nu op ved samtlige valg.

Men udover dette og den gode velkomsttale, som partiets nye miljøordfører Maria Gjerding, holdt var der ikke rigtig meget andet, der var værd at skrive hjem om. Selvom om det tilsyneladende ikke er alle i partiets ledelse, der mener at miljøordføreren er 'rigtig' socialist, men 'økosocialist'.

Hovedbestyrelsens beretning var den hidtil tyndeste i partiets 27-årige historie og den nye politiske ordfører holdt en tale uden visioner og uden refleksioner over Enhedslistens politiske rolle i og uden for Folketinget, nu hvor EL er blevet venstrefløjens største parti.

National selvtilstrækkelighed 1

Med andre ord var det et tamt og det meste af tiden kedeligt årsmøde. Og selvom EU udgjorde et fyldigt punkt på dagsordenen, var det et nationalt orienteret årsmøde. Partiet vedtog et såkaldt EU-delprogram, der i realiteten blot er en opsummering af partiets holdning til EU gennem årene. Delprogrammet indeholder en anti-kapitalistisk kritik af EU og målet er også klart: Ud af EU eller opløsning af EU.

Men hvad det derefter var, der fik årsmødet til - ganske vist med et meget snævert flertal - at stemme for at styrke opbygningen af Folkebevægelsen mod EU lokalt, står hen i det uvisse. Var det mon partiledelsens holdkæftbolsje til de mange EL-medlemmer, der udgør ryggraden i Folkebevægelsen? At der kan være en sammenhæng bestyrkes af, at partiets EU-ordfører næsten ikke var på talerstolen - han er jo tidligere mangeårigt Europa-parlamentsmedlem for Folkebevægelsen og samtidig fortæller for den selvstændige opstilling. Mange af de ledende kammeraters ihærdige reklame for valgforbund med Folkebevægelsen trækker indtrykket i samme retning.

Og hvis der kommer en dansk folkeafstemning om medlemskab af EU og det bliver ja til udmeldelse, eller hvis EU går i opløsning - hvad så? Det er der ingen svar på, endside overvejelser om, udover besværgelser om et andet europæisk samarbejde: "Enhedslistens EU-modstand betyder ikke, at vi afviser europæisk samarbejde. Tværtimod. Enhedslisten har bl.a. støttet op om Europarådet". Enhedslisten er aktiv i det europæiske og nordiske venstrefløjssamarbejde. Og partiet støtter national selvbestemmelse og afviser enhver form for nationalisme. Og som programmet slutter: Verden er større end EU.

Det er så sandt, som det er sagt. Ikke desto mindre er det bemærkelsesværdigt, at partiets ledelse ingen overvejelser har gjort sig om, hvilken lære venstrefløjen kan drage af Syrizas dramatiske nederlag i Grækenland. Her kom Enhedslistens søsterparti til magten i januar 2015 på et krav om stop for nedskæringspolitikken.

Syrizas valgsejr rystede EU-systemet og i en periode var uenighederne inden for Euro-landene og de lande, som har tilsluttet sig Finanspagten, den europæiske centralbank (ECB) og Valutafonden (IMF) betydelige. Syriza-regeringen valgte en uigennemsigtig taktik, der endte i diplomatiske manøvrer, som hverken den græske befolkning eller resten af den europæiske befolkning kunne

gennemskue. På det grundlag kan ingen mobilisere borgerne i de europæiske lande til støtte for et opgør med EU-politikken. Så da ECB lukkede for pengekassen og dermed lukkede de græske banker, var der ingen støtte at hente i de øvrige europæiske lande. Efter fem måneder var Syriza-regeringen knækket og har siden gennemført en nedskærings- og privatiseringspolitik dikteret af Euro-landene med Tyskland i spidsen.

Syriza-regeringens nederlag viser mindst to ting, som ikke mindst den europæiske venstrefløj og herunder Enhedslisten må tage bestik af. For det første bygger forudsætningen for revolution eller grundlæggende forandringer - kært barn har mange navne - på omfattende mobiliseringer i mange lande. Hvis venstrefløjen skal erobre magten, må det ske i en fælles proces. Intet land kan stå imod alene. National selvbestemmelse i klassisk forstand er en farlig illusion, men i delprogrammet tages der ikke stilling til, hvordan der skal gøres op med den nuværende unionstraktat og ikke mindst på hvilket grundlag, der skal opbygges en bred, folkelig bevægelse for et nyt samarbejde.

For det andet er det afgørende, at man har planer for, hvorledes man vil inddæmme kapitalen, så den ikke udsulter et eller flere lande. Og her til er det nødvendigt med et fælles, politisk handlingsprogram for venstrefløjen i Europa.

Polemisk kan man hævde, at Enhedslisten har en politik for kritik af EU, men ikke en EU-politik der peger ud over nationale rammer.

National selvtilstrækkelighed 2

Den nationale selvtilstrækkelighed kommer også til udtryk i Hovedbestyrelsens (HB) beretning. En af de ting HB ikke har haft tid til at beskæftige sig med er forhandlingerne om den transatlantiske handelsaftale - TTIP eller de andre store handelaftaler, CETA med Canada og TiSA om serviceydelser. Dette til trods for at der her er tale om formentlig det mest dramatiske angreb på løn- og arbejdsforhold samt fødevarer- og miljøpolitik.

TTIP handler fundamentalt set om at give kapitalen det sidste ord i lovgivningen. De af Greenpeace Holland offentliggjorte, hemmelige dokumenter afslører, at EU har givet efter på stort set alle områder, lige som man har accepteret de særlige voldgiftsdomstole, der reelt kan underkende det enkelte lands lovgivning. Kampen mod TTIP er blevet en kæmpe succes i Tyskland. Her findes TTIP-frie områder. Hver lille by har en komité mod TTIP. Ifølge det tyske magasin Der Spiegel er mere end 2/3 af den tyske befolkning modstandere af TTIP. Også i Frankrig findes der betydelig modstand og TTIP-frie områder.

Herhjemme har venstrefløjens største parti imidlertid ikke haft tid til en organiseret indsats på netop et område som kunne danne grundlag for fælles kamp på tværs af eksisterende grænser.

Det kommunale oprør

Enhedslisten har satset voldsomt på det kommunale oprør, der i mellemtiden er blevet til Velfærdsalliancen og denne satsning kom til udtryk fra årsmødets talerstol, hvor den ene efter den anden af Enhedslistens ledende folk besang mobiliseringen rundt om i kommunerne. Og der da ingen tvivl om at den store indsats også resulterede i en vis mobilisering, men selv i København kunne man ikke fylde den på grund af metrobyggeriet reducerede Rådhusplads. Også her savnede man på årsmødet refleksioner over den relativt beskedne mobilisering, på de store fagforeningers tilbageholdenhed og på, at det ikke i nævneværdig grad er lykkedes at samle den tidligere S og SF omkring fælles holdninger. Kan det tænkes, at de forholdsvis svage resultater hænger sammen med, at kampagnen ikke formåede at forbinde velfærdsforringelserne med det overordnede perspektiv, nemlig de konstante indskrænkninger i det kommunale selvstyre, de forskellige regeringer siden

strukturen, konsekvent har gennemført? Både gennem de forskellige økonomiaftaler med kommunerne, men også med budgetloftet, der er en direkte konsekvens af tilslutningen til EUs finanspagt.

Hvor blev analysen af?

Den politiske selvtilstrækkelighed eller den manglende samfundsanalyse er et lige så stort problem og giver sig mange udtryk.

Udarbejdelse af en klasseanalyse blev vedtaget i 2014. Sidste år vedtog årsmødet at udvikle "vores socialistiske vision". Ingen af disse arbejder er igangsat. HBs arbejde har ifølge HB-beretningen været koncentreret om det praktiske, daglige arbejde. Dette til trods for, at partiet i den politiske udtalelse i 2015 slog fast, at hovedopgaven "er derfor ikke at forsøge at sikre små korrektioner af Socialdemokraternes fejlslagne politiske kurs. Vi er venstrefløj i vores egen ret med vores eget projekt og vores egen kurs."

Det er naturligvis oplagt, at partiet har brugt mange ressourcer på kampagnen for bevarelse af retsforbeholdet og på kommunalt oprør og mange andre konkrete politikker. Men et parti går i stå, såfremt det ikke udvikler sin analyse af samfundet og de forandringer, som finder sted, hvis det ikke udvikler sine strategiske mål. Og så ender det som andre politiske partier - uden visioner om en anden verden.

Hvor blev kritikerne i partiet af?

Den tidligere kritiske fløj i partiet glimrede ved sit politiske fravær. Den har åbenbart affundet sig med den kurs henimod et venstreorienteret folkeparti, hvis mål er at erstatte socialdemokratiet, som partiets folketingsgruppe og hovedbestyrelse tilsyneladende langsomt, men sikkert styrer efter.

Det var som sagt positivt, at Enhedslisten besluttede at stille selvstændigt op til næste EU-parlamentsvalg - og aftensmanden søndag aften var god. Og det var så det.